

Elke schooltype heeft een eigen kleur gekregen

Nieuwbouw Leerpark Presikhaaf Arnhem

Les krijgen in een park

Drie tot dan toe zelfstandige scholen die gezamenlijk een nieuwbouwproject starten. In een park in Arnhem, dat vooral een park moet blijven. Voor de schoolbesturen, maar vooral ook voor de architect, een complex en boeiend traject, dat zes jaar later uitmondt in een zeer feestelijke opening.

Tekst Theo van Oeffelt Foto's Menno Emmink

De gang, die in een rechthoekige vorm langs de praktijkruimten leidt, biedt inspirerende beelden. Aan de binnenzijde een dubbele sportzaal, die tevens gebruikt kan worden als auditorium en een kleinere sportzaal. Aan de buitenzijde een bonte aaneenschakeling van praktijkruimten, variërend van een grote keuken tot een autowerkplaats. Als vanzelf gaat het praktijkonderwijs over naar vmbo en vervolgens naar mbo. Architect Siebold Nijenhuis van het architectenbureau Broekbakema moet lachen om deze waarneming. “De opgave in 2005 was juist om te vermijden dat de leerlingen van de drie verschillende scholen elkaar zouden ontmoeten. Het bestuur van opdrachtgever het Arentheem College vreesde onderlinge irritatie en – over en weer – vervelend gedrag.” De uitgangspunten waren sowieso anders, memoreert hij. “Aankankelijk ging het om een renovatie van het oude schoolcomplex dat werd gevormd door onder andere enkele industrieel ogende hallen. Eerst alleen bestemd voor het vmbo, later kwamen daar twee andere onderwijsinstellingen bij. Zo ontstond als onderdeel van het Arentheem College het Leerpark Presikhaaf, een school voor beroeps- onderwijs voor leerlingen van 12 tot 18 jaar.”

Onderdeel van park

Behalve de gewenste scheiding tussen de drie schooltypen, had Siebold Nijenhuis ook rekening te houden met zeer strikte stedenbouwkundige uitgangspunten. “Het nieuwe complex ligt tussen een park en een woonwijk. Heel belangrijk was om het karakter van het park niet aan te tasten, de waterhuishouding in tact te laten en om de aangrenzende nieuwe en meer lagen tellende woningbouw uitzicht te bieden op het groen. En ondertussen moesten er veel vierkante meters worden gecreëerd.”

Om voor alle eisen in één keer een oplossing te vinden, “tilde”, zoals Nijenhuis dat zelf noemt, hij “het maaiveld omhoog.” Het park kreeg een extra heuvel. Onder dit nieuwe talud bevinden zich de praktijkruimten en de verschillende gemeenschappelijke voorzieningen.

Er boven uit steken vijf gebouwen, sommige laag, een enkele wat hoger. Hierin zijn de theoretische lesruimten ondergebracht. Tussen deze gebouwen en in het hellende dak zijn openingen aangebracht die ervoor zorgen dat er voldoende daglicht in de praktijkruimten valt. Opvallend zijn de daglichtkappen op het nieuwe maaiveld, die dienst doen als zitelementen voor de leerlingen. Het vele groen maakt het complex onderdeel van het park.

Verdiepte aanleg

Rond het leerpark loopt water, zo essentieel in het verdere parklandschap. Daarover leiden drie bruggen met brede trappen naar de verschillende onderwijsvoorzieningen, indachtig het uitgangspunt dat alle drie de scholen een eigen ingang zouden krijgen. Een vierde ingang leidt naar de onder het talud gelegen servicestrook waarin alle utilitaire functies zijn ondergebracht, zoals parkeerplaatsen, de fietsenstallingen, de bevoorrading en de afvalverwerking. Alleen het maaiveld optillen zou niet voor voldoende hoogte hebben gezorgd. Dus werd het hele complex anderhalve meter verdiept aangelegd, onder het peil van de straat. Glazen puien bieden de voorbijgangers een goed beeld op de vele activiteiten die in de praktijkruimten plaatsvinden. ▸

De drie scholen liggen in en op een verhoogd maaiveld, als overgang naar het park

De daglichtkappen zijn uitstekend geschikt om in de pauzes op te zitten

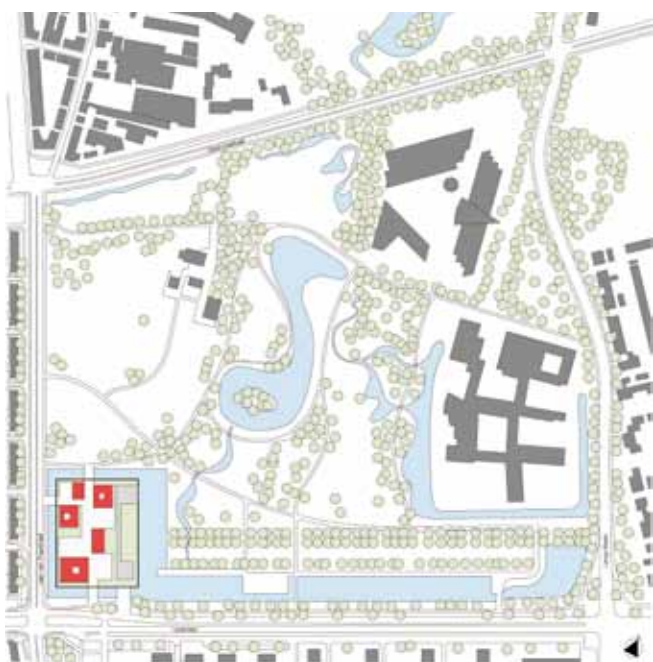
Grenzend aan de keuken is een volwaardig restaurant ingericht, door de leerlingen gerund en waar de omwonenden dankbaar gebruik van maken. Ook de lesruimten in de gebouwen op het talud zijn vanaf de straat goed zichtbaar. Architect Nijenhuis koos voor heel transparante gevels waarin banden van polycarbonaat worden afgewisseld met glaspartijen. Doordat de gevels in de hoogte verspringen ontstaat een dynamisch beeld, dat van alle kanten anders is.

Mooi strijklicht

De lesruimten binnen de verschillende gebouwen zijn gesitueerd rond een kern, die bestaat uit een vide met trap en sanitaire, technische en facilitaire ruimten. Les wordt gegeven in grote open ruimten, flexibel in te delen al naar gelang de behoefte van de leerkrachten. Het praktijkonderwijs, het vmbo en het mbo hebben elk een eigen kleur gekregen, gele, oranje en rode wanden

zorgen voor de gewenste eigenheid. De trappen langs deze gekleurde muren staan er los van, wat voor een opmerkelijk mooi strijklicht zorgt. Het talud eindigt bij een grote kas die als een verbindende schakel met het aangrenzende park de leerlingen de kans biedt planten en groenten te kweken. "Groen binnen het groen" noemt Siebold Nijenhuis dat. Hij komt nog even terug op de gang in het gebouw. "Wat aanvankelijk niet voor mogelijk werd gehouden, dat leerlingen van verschillende opleidingen goed met elkaar zouden kunnen omgaan, blijkt op deze 'straat' heel goed te kunnen. Ze ontmoeten elkaar en zien elkaars opleidingen. Dat versterkt de kans om door te stromen, een kans die het Arentheem College deze leerlingen zo graag biedt." Vmbo-leerlinge Myrthe vindt het een leuke school. "Het is mooi ingericht, je mag er veel samenwerken met anderen en als het lekker weer is houden we pauze op het dak van de lokalen. Dat vind ik erg grappig." ◀

"Leerlingen ontmoeten elkaar en zien elkaars opleidingen. Dat versterkt de kans om door te stromen."

Leerpark Presikhaaf vormt een eiland, aan de rand van Park Presikhaaf

BNA Onderzoek

De Stichting Architecten Research Onderwijsgebouwen (STARO) participeert vanaf 1 januari 2010 in BNA Onderzoek. BNA Onderzoek bundelt de studie- en onderzoeksactiviteiten van de Bond van Nederlandse Architecten. Het programma zal zeer divers zijn, zowel thematisch als in vorm. BNA Onderzoek wordt een platform voor verdieping en collegiale kennisuitwisseling van alle BNA-leden, dat verschillende expertises samenbrengt en kruisbestuiving mogelijk maakt. De kennis en expertise van de BNA leden betreffende onderwijshuisvesting en de activiteiten rondom dit thema zijn vanaf heden opgenomen in het programma van BNA Onderzoek. Meer informatie vindt u op www.bna-onderzoek.nl.